

Örtünmeyi Asla Düşünmezdim – Ümit Meriç

Röp: Şebnem İyınam

Yeni Aktüel-2005

- Modern değil de İslâm'a sıkı sıkıya bağlı bir kadın olarak yetişseydiniz bu kadar ilim irfan sahibi olabilir miydiniz?

Cahil geldik cahil gidiyoruz ya Rab! Sorunuz beni mahcup ediyor. Zira, ilim-irfan sahibi olmak bir hedef; ama bir hâl değil. Alim olan Allah'tır. Biz önce cehlimizi tesbit edelim ve Sokrates'le birlikte beşer olmak hasebiyle **"Bildüğümüz tek şey, hiç bir şey bilmediğimizdir."** diyelim. Ama eğer bana hayatınızın zirve-idrakini söyle dersanız, o zaman size çok sevinerek ve hatta en gür sesimle şöyle cevap verebilirim: **"Lâ ilâhe İllallah, Muhammed Resulullah."** Hayatım boyunca ruhen yaşadıklarım ve aklen anladıklarım beni bu üst-idrake götürdü. Allah var ve Hazret-ı Peygamber O'nun elçisidir. Bana kalırsa, nefesler ancak bu idrake ermek amacıyla harcanıyorsa, yaşamanın bir anlamı vardır. Hayatını ilim ve irfana hürmet ederek yaşayan insanlarsa **"modernizm"** adlı şaibeli dönemden önce var olduğu gibi, Allah dünyamıza **"Aman"** verirse post modernizmden sonraki **"post"** dönemlerde de var olacaktır.

- On yaşında örtünmüş olsaydınız bunları konuşabilecek miydik?

On yaşındaki hâlimin, sorumluluğunu taşıyamam. Ama Marx üzerine ders verirken, oruçlu ağızla Marx'ı anlatıyordum. Müslüman olmam, Marx'i anlatmama ve anlamak istememe mani değildi. İslâmî kimliğim, örtünmemle görünür hâle geldi. Aslında doktorayı verdikten iki yıl sonra namaza ve oruca başlamıştım. İslâmî kimliğim, ilmî kimliğimi hiç zedeledi. Zaten niye zedelesin ki?

Benim İslâmiyet'im, dışarıdan öğrenilmiş değil; bizzat tarafımdan keşfedilmiştir. İslâmiyet'imi bir Japon'un Müslümanlığından çok farklı görmüyorum. Üsküdar'da doğmuşum. Mihrimah Sultan'ın minarelerindeki mahyaları görerek büyüdüm. Fakat çevremde, mahallemde, komşularımızın hayatında İslâmiyet küller altında kalmış bir ateş gibi idi. Evet, beni kimse teslim etmedi, ben kendim teslim oldum İslâmiyet'e. Bu çok önemli bir fark. On yaşında başımı örtseydim fark olur muydu? Olmazdı; ama otuz yaşının idrakiyle Secde'nin anlamını yaşadım. Bir anlamda ölmek üzere olan bir insanın, bir sal bulması gibi. Bu sal, beni çok muhteşem bir cennet adasına kadar götürdü. Elbette bireysel olarak başlayan İslâmiyetim, giderek sosyal bir boyut da kazandı. Ama her Müslüman için İslâmiyet önce kendi ben'i ile kendi tekliği ile ilgili bir şeydir.

- Nasıl?

Önce sizsiniz, teneşirdeki siz... Öldünüz, üzerinizden bütün esvaplarınızla beraber bütün toplumsal vasıflarınız alındı! Yani ne profesör, ne danışman, ne de Cemil Meriç'in kızısiniz.

Dolayısıyla İslamiyet'in farzlarının yerine getirilmesi halinde... **'teneşirdeki ben'**le daha yaşarken tanışıyor; hatta onu çok aşır cennete kanatlanmak imkânını buluyorsunuz. Tekrar çamur olacak bedenimizle Cenab-ı Hakk'ın huzuruna varacak olan nurumuz; yani ruhumuzun birbirinden kesinlikle ayrılabilceği tecrübesini, yaşarken idrak ediyorsunuz.

- **Nurumuzun ya da ruhumuzun örtünmeye neden ihtiyacı var?**

Desmond Morris'in bir kitabı var, **"Çıplak Maymun"** diye. İnsan, bütün hayvanlar arasında tek giyinendir. Giyimin fizyolojik ve sosyal bir boyutu var muhakkak! Fakat bir de dinî boyutu var, sosyali aşı bir mana boyutu. Eskiden, Cahiliye döneminde Kâbe'yi çıplak olarak da tavaf ederlermiş, çırılçıplak. Evet, çıplak geldik ve çıplak gideceğiz. Allah'ın bana anlamını bilmesem de, vermiş olduğu bir emri yerine getirdikten sonra, psikolojik manada çok daha farklı bir boyuta taşındığımı hissettim. **"Teslimiyet", çok sevdiğim bir kelimedir; anlamak için önce teslim olmak lâzım.** Önce teslim olacaksınız, sonra anlayacaksınız. Otuz yaşında namaza başladım, başımı örttüğümde yaşıım elli'yi geçmişti. Doğrusu, bu yirmi yıl zarfında başımı örtmeyi asla düşünmemiştim.

Ne olmuştu?

Son kararı almaya beni iten neden, depremdir. Deprem karşısında beşer olarak acizimi hissettim. Bir kere ölebilirdim, ölmedim. Ölümle göz-göze geldim; fakat ölümden korkmadım. Yani depremde başımı örtmemin korkuyla hiç alâkası yok. **Depremi Armutlu'da yaşadım. Merkez üssüne çok yakın bir yerdi ve bütün duvar açılarının kâh daraldığını, kâh genişlediğini gördüm. Üzerimdeki çatının yıkılmayı mı, yıkılmayayım mı tereddüdünü yaşadığını ve dipten o derin gürültülerin geldiğini hissettim; yerimden kıpırdamadım. Sadece "Allahüekber" diye önce alçak sesle, sonra giderek yükselen bir sesle bağırđım.** Kızım yanımda uyuyordu, kaçmayı hiç düşünmedim. Kaderime sığındım sadece ve ancak deprem bittikten sonra dışarı çıktım. Adeta teslimiyetime; yani Müslüman kimliğime aykırı buldum, nankörlük olarak değerlendirdim kaçmayı. Birkaç gün sonra başımı örtmek gibi bir karar alacağımı da bilmiyordum.

- **Sonra ne oldu?**

Perşembeyi cumaya bağlayan geceydi. Arkadaşın ailesine ait bir yalının bahçesiydi, çocuklar yattılar. İki rekât namaz kıldıktan sonra dua etmek için ellerimi semaya açarak yıldızlara baktım. Ve o an içinde, Allah'a karşı çok büyük bir mahcubiyet duydum!

- **Bunu hissetmenizin sebebi neydi?**

"Ya Rabbi biz sana lâıyk kullar olamadık. Sen istesen şu dünyayı, şu yıldızları yok edip henüz yaratmamış olduğun mekânlarda, sana bizden çok daha lâıyk kullar yaratabilirsin..." dedim. Siz, şu anlattıklarımı nasıl anlıyorsanız bir kul olarak; bütün bu söylediklerimin kayda geçirildiğini hissettim. İşte, o zaman çok büyük bir utanç duydum içimde. Dedim ki, **"Sen Allah'sın ve benim kul olarak dualarımı kabul ediyorsun. Ben ise kulum;**

ama senin emirlerini yerine getirmiyorum. Benim başım açık.” İşte o anda ömrümün her-hâlde en büyük utancını duydum, müthiş bir hayâ duygusuna kapıldım o anda. Yalnız yüzüm değil, bütün ruhum hicaptan kıpkırmızı kesildi. O kadar utandım ki, **“Ben bu gecedan itibaren başımı örtmeye karar veriyorum, beni bana mahcup etme, Ya Rabbi!”**dedim.

- **“Beni bana mahcup etme” derken; kaygınız neydi?**

Allah’a söz vermiştim, bu sözden dönmekten Allah beni korusun. Bu sözü tutup tutmayacağımlı bilmeden yattım ve ertesi günden itibaren bir daha hiç kimse; yani caiz olan insanların dışında kimse başımı açık görmedi. Bu, **“Allah’a vermiş olduğum söz”** meselesidir; namus meselesidir. İdam edileceğimi bilsem başörtümle idam edilmek isterim. Benim için bu kadar önemli. Bu kararın noktası konmuş ve mürekkebi kurumuştur. Bu karar toplumsal boyutu olmayan bir karardır. **Bir kul olarak, Allah’ın huzurunda imzaladığım bir karardır. Allah’ın emirleri tartışılmaz, uygularsınız ya da uygulamazsınız.** İslâm’ın farzlarını uygulayanların bu farzları yerine getirdikleri ölçüde, Cenab-ı Hakk’la arasındaki perdeler kalkar. Başörtüsü, **“Allah’ın emirlerinden bir emri daha yerine getirmeye niyetliyim”** demenin ifadelerinden biridir. Ancak Fransızların dediği gibi **“La Noblesse oblige”**. **“Böyle bir iddianız varsa, bazı şeyleri yapmaya, bazı şeyleri yapmamaya mecbursunuz”** demektir. İnsan; benim de zaaf larım, kusurlarım var. Başında örtü taşıyan bir hatun kişi olarak, İslâm’ın izzetine uymayan bir şeyi elimde olmayarak yaptımsa, bunun farkına vardığım an, en çok başörtümden rahatsız olurum. Hatam gözümde katmerlenir, kendimi hiç affetmeyeceğim sanırım. Nerelere kaçacağımı bilemem. Hem karşımdakinden utanırım, hem kendimden. Bu tabi sadece başörtüsü için geçerli olan bir hakikat değil. Zarfın ötesinde, bir de mazruf meselesi var. Meselâ secdeyi çok seven bir insanım; fakat hâlâ namazı, bütün rükünlerini bihakkin idrâk ederek kıldığımı sanmıyorum.